

Rapport

Klacht

Zie onder *bevindingen* of *volledige tekst* voor de volledige tekst van het rapport.

Beoordeling

Zie onder *bevindingen* of *volledige tekst* voor de volledige tekst van het rapport.

Onderzoek

Zie onder *bevindingen* of *volledige tekst* voor de volledige tekst van het rapport.

Bevindingen

Casus

Verzoeker ondervindt stank- en geluidsoverlast van een nabijgelegen bedrijf. Hij ageert daar al jaren tegen en heeft in die tijd ook herhaaldelijk contact over deze zaak gehad met medewerkers van de provincie. In oktober 2007 verklaart de Raad van State een beroepschrift van verzoeker gegrond als gevolg waarvan de provincie een nieuwe milieuvergunning moet afgeven voor het bedrijf. Een medewerker van de provincie deelt verzoeker vervolgens tijdens een gesprek mee dat het enige tijd kan duren voordat de vergunning wordt afgegeven. Hij doet daarbij de toezegging dat de nieuwe ontwerpvergunning naar verzoeker zal worden toegestuurd.

Een jaar na die toezegging heeft verzoeker niets van de provincie gehoord. Na raadpleging van het internet komt hij er achter dat de ontwerpvergunning al is afgegeven. Hij klaagt daarover bij de provincie. Op dat moment is de beroepstermijn nog niet verstreken. In reactie daarop erkent de provincie dat de toezegging niet is nagekomen. Zij biedt haar excuses aan en nodigt verzoeker uit voor een gesprek over de ontstane situatie en de vergunning. De provincie schrijft verder dat verzoeker geen zienswijze meer kan indienen en dat het instellen van beroep bij de Raad van State om die reden weinig kans van slagen heeft. Daarbij wijst zij er nog op, dat aan het wettelijke vereiste van bekendmaking via publicatie in het lokale krant en de Staatscourant is voldaan.

Als verzoeker zich vervolgens tot de Nationale ombudsman wendt, is de beroepstermijn verstreken.

Verzoeker is heel kwaad over de gang van zaken en is om die reden niet ingegaan op de uitnodiging voor een gesprek met de provincie. Hij vindt het onvoorstelbaar dat de provincie zich kennelijk niet aan afspraken hoeft te houden en dat hij niets meer tegen de vergunning kan ondernemen.

De provincie realiseert zich dat er sprake is van een onbevredigende situatie. Het is volgens haar echter moeilijk, zo niet onmogelijk om een dergelijke situatie helemaal te voorkomen. Daarnaast gevraagd geeft zij nog aan dat de mondelinge toezegging zoals die aan verzoeker is gedaan, niet wordt geregistreerd. Het hangt volgens haar in beginsel vooral van de betreffende medewerker zelf af, of de toezegging wordt nageleefd. Wel zal zij dit geval aangrijpen om het onderwerp nog eens breed onder de aandacht te brengen binnen de organisatie opdat de medewerkers beter opletten bij het doen en nakomen van toezeggingen.

Klacht

Verzoeker klaagt erover dat gedeputeerde staten van de provincie Zeeland de toezegging, die namens hen aan verzoeker is gedaan, niet is nagekomen. Het gaat om de toezegging om verzoeker een kopie te sturen van een ontwerpvergunning.

Oordeel

Het vereiste van rechtszekerheid houdt onder meer in dat gerechtvaardigde verwachtingen van burgers en organisaties jegens overheidsinstanties door die overheidsinstanties worden gehonoreerd. Dit geldt zeker in die gevallen waarin met zoveel woorden een toezegging wordt gedaan.

De provincie moest een nieuwe vergunning afgeven nadat de Raad van State verzoekers beroep gegrond had verklaard. Op de voorbereiding van de vergunning was de openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 Algemene wet bestuursrecht (Awb) van toepassing. De ontwerpvergunning moest ter inzage worden gelegd en ook gold er een bekendmakingplicht. Er konden zienswijzen worden ingediend vanaf het moment van de ter inzage legging (artikel 3:16, tweede lid Awb).

De provincie had verzoeker mondeling toegezegd dat zij hem de ontwerpvergunning zou toesturen. Gegeven de aanvang van de termijn waarbinnen zienswijzen kunnen worden ingediend, had de provincie de ontwerpvergunning op grond van de toezegging uiterlijk op de dag van de ter inzage legging aan verzoeker moeten verstrekken. Verzoeker wilde van het ontwerp op de hoogte zijn omdat hij al jaren tegen het bedrijf ageert in verband met de overlast die hij ervan ondervindt; door zijn toedoen moest er ook een nieuwe vergunning worden afgeven. Aan de hand van het ontwerp had hij kunnen beslissen om al dan niet een zienswijze in te dienen.

De provincie is de toezegging niet nagekomen. Daardoor heeft zij verzoekers vertrouwen ernstig beschaamd en gehandeld in strijd met het vereiste van rechtszekerheid.

Door de toezegging van de provincie mocht verzoeker er op vertrouwen dat hij persoonlijk op de hoogte zou worden gebracht van het ontwerp. Nu de provincie die toezegging niet is nagekomen, heeft verzoeker niet binnen de daarvoor gestelde termijn kunnen beslissen om al dan niet een zienswijze in te dienen. Gegeven het feit dat hij zich al jaren inspant tegen de overlast van het bedrijf en de nieuwe vergunning na een door hem aangespannen beroepszaak moest worden afgegeven, is dat extra zuur. Het is begrijpelijk dat hij een enorme kater aan het gebeuren overhoudt en zijn vertrouwen in de overheid tot een minimum is gedaald.

Dat de provincie verzoeker er in haar reactie op wijst dat aan het wettelijk vereiste voor bekendmaking is voldaan, is gegeven de omstandigheden wel erg cru. Verzoeker heeft kennelijk de publicaties niet in de gaten gehouden. Juist gezien het feit dat de toezegging is gedaan, is dat alleszins begrijpelijk. Zou de toezegging niet zijn gedaan, dan zou hij ongetwijfeld anders hebben gehandeld, afgaande op de voorgeschiedenis in deze zaak.

De provincie stelt in reactie op verzoekers klacht nog dat het indienen van beroep weinig kans van slagen heeft omdat hij geen zienswijze heeft ingediend. Zij doelt daarmee op de bepaling in de Awb dat geen beroep kan worden ingesteld door een belanghebbende aan wie redelijkerwijs kan worden verweten dat hij geen zienswijze heeft ingediend (artikel 6:13 Awb). Gezien jurisprudentie die hierover bestaat (zie Achtergrond), is het nog maar de vraag of een beroepschrift van verzoeker weinig kans van slagen zou hebben gehad als hij daarbij had aangevoerd dat de genoemde toezegging is gedaan en niet is nagekomen. Gezien die omstandigheid had het in de rede gelegen dat de provincie verzoeker naar aanleiding van zijn klacht expliciet zou hebben gewezen op de mogelijkheid een beroepschrift in te dienen dan wel zijn klacht als beroepschrift zou hebben doorgezonden naar de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Herhaling voorkomen

Voor het vertrouwen van de burger in de overheid is het van groot belang dat de overheid gedane toezeggingen nakomt. De Nationale ombudsman vindt het een kwalijke zaak dat dat hier niet is gebeurd en is van mening dat herhaling zoveel mogelijk moet worden voorkomen. De provincie stelt weliswaar terecht dat het moeilijk zo niet onmogelijk is er voor te zorgen dat een vergelijkbare situatie nooit meer voorkomt. Het risico daarop moet echter wel zo klein mogelijk worden gemaakt. Daarvoor is het van belang, dat de organisatie er alert op is en blijft, dat mondelinge toezeggingen worden nagekomen. Met instemming is dan ook kennis genomen van het feit dat de provincie haar medewerkers daar naar aanleiding van deze klacht nog eens op heeft gewezen.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van de provincie Zeeland is gegrond, wegens schending van het vereiste van rechtszekerheid.

Achtergrond

Artikel 3:15, eerste lid Algemene wet bestuursrecht

"Belanghebbenden kunnen bij het bestuursorgaan naar keuze schriftelijk of mondeling hun zienswijze over het ontwerp naar voren brengen."

Artikel 3:16 Algemene wet bestuursrecht

"1. De termijn voor het naar voren brengen van zienswijzen en het uitbrengen van adviezen als bedoeld in artikel 3.3, bedraagt zes weken, tenzij bij wettelijk voorschrift een langere termijn is bepaald.

2. De termijn vangt aan met ingang van de dag waarop het ontwerp ter inzage is gelegd.

(...)"

Artikel 6:13 Algemene wet bestuursrecht

"Geen beroep bij de administratieve rechter kan worden ingesteld door een belanghebbende aan wie redelijkerwijs kan worden verweten dat hij geen zienswijzen als bedoeld in artikel 3:15 naar voren heeft gebracht, geen bezwaar heeft gemaakt of geen administratief beroep heeft ingesteld."

Uitspraak van de Raad van State van 16 december 2009, LJN: BK6741, 200806343/1/R2

"(...) 2.2.2. Het beroep van de Faunabescherming richt zich gedeeltelijk tegen de gewijzigde vaststelling van het beheerplan. Daarnaast heeft de Faunabescherming naar voren gebracht dat het niet indienen van een zienswijze verschoonbaar is, nu zij erop mocht vertrouwen dat verweerders haar persoonlijk op de hoogte zouden stellen van de terinzagelegging van het ontwerpbeheerplan, maar zij dit hebben nagelaten.

2.2.3. In beginsel behoort het tot de eigen verantwoordelijkheid van belanghebbenden om op de hoogte te blijven van de openbare voorbereidingsprocedure van een besluit en de mogelijkheid om binnen de wettelijke termijn van zes weken een zienswijze bij het bevoegd gezag in te dienen. Dit beginsel kan uitzondering lijden indien belanghebbenden er gerechtvaardigd op konden vertrouwen dat zij persoonlijk op de hoogte zouden worden gesteld van de terinzagelegging van het ontwerp- beheerplan. Blijkens een brief van het college van gedeputeerde staten van Zeeland van 17 februari 2007 heeft dit college in reactie op een brief van de Faunabescherming toegezegd de Faunabescherming te informeren wanneer ontwerpbeheerplannen voor Natura 2000-gebieden binnen het grondgebied van Zeeland ter inzage zullen worden gelegd. Nu deze brief dateert van voor de terinzagelegging van het ontwerpbeheerplan acht de Afdeling het voldoende aannemelijk dat de Faunabescherming er gerechtvaardigd op heeft mogen vertrouwen dat

het college van gedeputeerde staten van Zeeland haar op de hoogte zou stellen van de publicatie van het ontwerpbeheerplan. Gelet hierop is de Afdeling van oordeel dat het niet indienen van een zienswijze door de Faunabescherming in dit geval verschoonbaar is. Het beroep van de Faunabescherming is derhalve geheel ontvankelijk. (...)"

Achtergrond

Zie onder *bevindingen of volledige tekst* voor de volledige tekst van het rapport.